

МАКЕДОНИЈА ще излиза единъ пѣтъ
прѣз седмицѣтъ, въ Сжбботъж.

Цѣна прѣдплатена за години 5 бѣлы
мѣсидѣта, а за шестъ мѣсеца 3 както
въ Цариградъ тѣжъ тѣй и на всякъдѣ по
всѣхъ въ държавѣтъ, а на вѣнъ отъ държавѣтъ
бѣтъ 6 т. с. шестъ бѣлы мѣсидѣта.

Писма не освободены отъ пощенскѣхъ пла-
тъ и наръчанія за вѣстникъ не съдруже-
ны съ прѣдплатѣтъ не ся прѣмѣтъ.

Всяко порячаніе и издѣжаніе, за все
то ся отнася до Македоніѣ, ще ся
отправя исклучително до редактора и из-
дателя П. Р. СЛАВЕЙКОВА.

МАКЕДОНИЈА

Листъ за политикѣ и книжевностъ.

Подписка-та на спомоществованіѣ-та
става въ Цариградъ, въ Писалището на
вѣстника, Асма-алѣ въ пиринѣтъ у
Джамѣ-ханъ № 15, а по вѣнъ при от-
редѣнитѣ настоятели, които отгова-
рятъ за вѣстникѣтъ.

Статиѣ и писма за общеполезны рабо-
ты вѣмѣтъ ся безъ платѣ, стига са-
мо да ся снабдени съ вѣрны подписи. За
частны извѣстіѣ плаща ся по гр. 2 за реда

На настоятели сѣ устѣзва по пѣтъ
на сто отъ цѣлѣтъ на спомоществованіѣта
като съберѣтъ отъ три спомоществованія
на горѣ и въ издѣжаніѣ.

ХРИСТОСЪ ВЪСКРЕСЕ!

Освѣдени на тримѣсечно мѣнаніе по
изискваніе на обстоятелствѣ, аче
неже въ наказаніе за собствѣнѣ
прѣмѣтаніѣ, азъ една ма-
когато не бѣхъмъ еще въ
бѣдѣтъ отъ подобны еше при-
ны епителни, нѣй ся намѣрихъ
опасностъ насамѣко да ся смѣлѣ
на вѣкѣ... Но слава Богу, днѣтъ ся
вече испѣлихъ и нѣй доживѣхъ до
развѣрзаніѣта на языка си, и ето нѣ
пакъ сѣ листѣтъ си прѣдъ нашѣтъ чи-
татели.

Въ теченіѣта на пѣтъ години на-
шѣтъ вѣстникъ е ималъ злочестивѣтъ
да истегѣ чѣтыри таквызъ запреще-
ніѣ, послѣдуваны всѣкога сѣ не малко за-
губѣ. Туй зето прѣдъ видѣ всякой може
да си прѣдстави въ какво положеніѣ
ся намѣрѣхъмъ нѣй въ тойзи часъ
при новото подкачаніѣ за издаваніѣта
му пакъ; а еше повече като ся земе въ
сѣбѣрзаніѣ че тойзи вѣстникъ е Бѣл-
гарскѣ, че ся поддѣржа отъ Бѣлгарѣ,
кото не сѣ пристѣгѣли еше на пѣл-
но да оцѣлѣватъ заслугѣтъ на яв-
найтъ гласъ, и че за издаваніѣта му
нѣй имамъ другъ капиталъ освѣтъ
слабото си перо и благоволеніѣта на
народа.

Наистинѣ нашѣтъ съотечествени-
чѣ не сѣ оставали сѣвършено равно-
душны къмъ нашѣтъ нещастіѣ, смѣ-
елъ еше да ся надѣлѣтъ че и тозъ пѣтъ
не че нѣ имѣхъ отъ сѣвършеніѣта си,
но нѣй не можесѣмъ да скрѣлѣмъ отъ
тѣхъ сѣвършеніѣта си истощеніѣ и
нуждѣтъ за послѣдѣтъ рѣкопомощъ.
Тѣжкотѣтъ на струпанѣтъ врѣзъ насъ
обстояніѣ тозъ пѣтъ сѣ много по-
усилны и като таквызъ тѣ изиску-
ватъ и отъ тѣхъ странѣ по-бѣрѣжъ
и по-щѣдрѣтъ помощъ. Инакъ Македоніѣ
не че ся забави да мѣлѣне на вѣкѣ,
когато вече и новѣтъ закѣны затруд-
нитѣ подновѣваніѣта на вѣстници ко-
нто спрѣтъ отъ лишѣніѣ на срѣдства
за поддѣржаніѣ. Но дано не бѣде то.

Макаръ че сѣмъ истощѣны вѣществѣ-
нѣ, и крайно, унуждѣны нѣй не сѣмъ
отчаяли, не сѣмъ ся еше уморили да
носимъ своѣтъ частъ отъ бѣдетѣ,
кото сѣмъ понесли на слабѣтъ си
плѣщи въ служеніѣта на народното дѣло.
Нѣй сѣмъ ся насърдѣвали всѣкога сѣ
надеждѣтъ че ще намѣримъ подпоркѣ
у нѣзи на които сѣмъ посветили и
трудѣ, и врѣме, и сили, т. е. у васъ,
мили съотечественичѣ, — защото нѣ-
мамы другѣ срѣдства за обдѣржаніѣ
на вѣстника сѣ освѣтъ ваѣжѣтъ по-
мощъ, тѣ е единствѣнитѣ изгѣрѣ и
за неговото осѣвършенствѣваніѣ, което
сѣмъ задѣржали постѣлѣно, като сѣмъ
сѣ борили сѣ най голѣмѣтъ мѣчѣноу
происходѣщи отъ скудостъ, лишѣніѣ
еше и отъ разны прѣпятствѣваніѣ.

Както всѣкога проче тѣй и сега
накъ нѣй на Васъ осолѣюще сѣ, мили
съотечественичѣ и сѣнародничѣ, и на
вашѣтъ родолюбѣжъ ревностъ, отъ васъ
сѣмъ очакѣмъ да ни доставѣте срѣдства
за обдѣржаніѣ на вѣскресѣющѣтъ пакъ
сѣмъ три мѣсечно грѣбуваніѣ Маке-
доніѣ, като сѣмъ постѣраете да ѣ на-
вашѣтъ колкото по-вѣчно прѣдплатѣни-
чѣ, които сѣмъ душѣта на нѣйкото за-
мѣрѣтъ сѣжѣствѣваніѣ. Нѣй повече отъ
вѣсѣчѣ други не трѣба да забравѣмъ
акошто онова изрѣченіѣ: „Рѣка рѣжѣ
а и двѣтъ лицѣта.“

ЧЕСТИТА НИ ЕКЗАРХІЯ

Честитѣ ни прѣвъ Бѣлгарскѣй
ЕКЗАРХЪ

Слава Богу! Нѣй вече имамъ свой
народѣтъ свещѣноначалникъ избранъ
отъ народа и припознатъ отъ него, одо-
бренъ отъ Правитѣлството и подтѣвр-
енъ отъ него въ испѣленіѣта на свещѣ-
ноначалникѣтъ сѣ дѣлѣности. Съ то-
ва нѣй стѣпѣмъ пакъ сѣ двѣта сѣ
крака на народѣтъ почѣтъ, отъ коѣто
злочѣста сѣдѣнна и непополнѣта те-
ченіѣта на истѣриѣтъ бѣхъ въ отѣкѣли.

До днѣтъ нѣй Бѣлгарѣтъ сѣмъ были
въ едно на пѣлно не свободѣно поло-
женіѣ като пародѣ. Намъ ни е липсѣвала
опази висѣща единѣца на народното ни
чело, безъ какѣто не ся наѣпра на единъ
народъ по цѣлъ свѣтъ. А че това обстоя-
телство е много тежѣло на нашѣтъ не-
завѣдно положеніѣ, мѣлимъ че неможе
да има никакѣо сумѣніѣ. Сега нашѣто
положеніѣ ся мѣлѣва, нѣй вече имамъ
на челѣто сѣмъ народѣтъ свещѣнона-
чалникъ.

Освѣбожденіѣта на нашѣтъ народѣтъ
черкѣвъ испѣдъ влѣніѣта на не наро-
дѣтъ элементъ не е сполука малѣваж-
на. Нашѣтъ народъ добѣва народѣтъ
черкѣвъ, добѣва черковѣтъ началникъ
изъ народѣтъ ни срѣдѣтъ; а това сѣмъ
плодоносѣны зачатѣтъ за крѣпѣко разви-
тіѣ въ народѣтъ духъ.

Народъ безъ свой сѣмъ собственъ и
прѣвѣнитѣленъ началникъ, подѣ коѣто
наличѣ и да ся прѣдѣстава той, все
пакъ не е друго освѣтъ единъ несъ-
вършенъ организѣтъ, той е като тѣло
безъ главѣ. Удовѣтъ на туй тѣло ако
щѣтъ бы и въ най-широкъ смѣслъ на
думѣтъ самостоятелны, ако бы и вла-
дѣло между тѣхъ въ широко простран-
ство пѣлно самоуправленіѣ, при всѣчѣ
туй, въ расправѣніѣта на общественѣ
и народны работѣ, все пакъ не мо-
же да бѣде онѣтъ резултатѣ, който мо-
же да бѣде при разумното господару-
ваніѣта на единъ высѣкъ волѣтъ, коѣто да
дава на дѣйствованіѣта на всѣчѣтъ у-
довѣтъ правилѣно теченіѣ. Всѣчѣтъ само-
стоятелны народѣтъ прѣвъ всѣчѣтъ врѣ-
мена сѣмъ имали своѣтъ началѣцы подѣ
едно име или подѣ друго, сѣмъ стѣсѣ-
нены или разширѣны правѣны. Отъ то-
ва прѣвѣтъ знакъ на затѣкѣваніѣта на
единъ народъ е сѣмъстояніѣта коѣто пѣмъ
той никакѣтъ пародѣначалникъ (ἐκκάρχη);
такѣвъ е было нашѣто сѣмъстояніѣ прѣвъ
теченіѣта на дълѣо врѣме.

Правѣ е казѣно че, Главѣното орѣдіѣ
за индивидуалѣтъ самостоятелностъ
на чѣловѣкъ сѣмъ очѣтъ: слѣбѣтъ завѣ-
си отъ чуждѣтъ помощъ, орѣдѣтежѣна
точѣка на неговѣто независѣмо бытіѣ не
лежи вече у него, но извѣтъ него. Това
коѣто сѣмъ за частѣтъ чѣловѣкъ очѣтъ, туй
сѣмъ е за народѣтъ тѣхѣната духовѣна или
черковѣна независѣмостъ. Нѣй за дълѣо
врѣме сѣмъ оплакѣвали горѣко лишѣніѣта
отъ туй неощѣнѣно и не възнаградѣмо
благѣ, и за туй имамъ причинѣ да ся
радѣмъ отъ все сѣрдѣце днѣтъ за тозѣ,
дѣто сѣмъ Божѣтъ волѣтъ, сѣмъ народѣтъ
енѣргѣи и сѣмъ Царѣкѣтъ милѣстъ на-
шѣтъ домогѣваніѣ можѣтъ да постигѣтъ
такѣтъ блѣстѣщѣ резултатѣ; имамъ при-
чинѣ, казѣмъ, да ся радѣмъ, и пра-
вѣ имамъ да сѣмъ честѣтитѣ единъ-другѣтъ
тѣжѣ важѣкъ сполука.

Но като ся радѣмъ нѣй за тѣжѣ
голѣмъ сполука дѣто сѣмъ придѣбѣли
черковѣны правѣны, да имамъ, като о-
собѣтъ народъ, свое сѣмъ особѣнно чер-

ковѣно управленіѣ и като сѣмъ честѣтитѣ
сѣмъ добѣваніѣта сѣмъ сѣмъ народѣтъ свещѣ-
ноначалникъ, нека не затѣварѣмъ очѣ и
къмъ онѣтъ дѣлѣности коѣто ни палага
това придѣбѣваніѣ, нека внимаѣмъ да
сѣмъ не узнѣмъ въ самооблѣгѣваніѣ. Да
не мѣлимъ че като сѣмъ сѣмъ сѣмъ сѣмъ
сѣмъ свойѣтъ народѣтъ черкѣвъ и сѣмъ нача-
лѣкъ на тѣжѣ черкѣвъ отъ родѣтъ ни,
че е вече всѣчѣко сѣмъ вършено и неостаѣва
другѣтъ освѣтъ: „ори, мелѣ; бѣждѣ; —
прѣсѣчѣтъ плѣтъ, доѣ мѣлѣко.“ — Нека не
гледамы еше всѣчѣко въ онѣтъ свѣтѣли-
чѣ въ какѣто сѣрдѣцѣта ни жѣлаѣ да
го вѣждамы. Сега дѣмъ трѣба повече
отъ всякой другъ пѣтъ да гледамы бо-
дро и разумѣно на обстоятелствѣта, на
чѣловѣцѣтъ, на отношеніѣта между тѣхъ,
на положеніѣта на работѣтъ и на тѣ-
хѣтъ прирѣдѣтъ, зашто не нѣмъ е рабо-
тата вече да сѣмъбарѣмъ и да сѣмъздаѣмъ.

Прѣдѣмъ всѣчѣко нѣй трѣба да ся по-
спрѣмъ тѣжѣ и добрѣ да ся огледамы,
да вѣдимъ и да познаѣмъ самѣ себе
сѣмъ, какѣо сѣмъ, що сѣмъ и на какѣо сѣмъ
способѣны, и тѣй да подкачѣмъ тру-
дѣтъ за насъ задѣтъ да станѣмъ
какѣтъ искамы, какѣтъ трѣба и при-
лѣка да бѣдемъ. Нека не ся лѣжемъ,
нарежѣданіѣта на едно черковѣно самоу-
правленіѣ не е играчка, не е лесѣна ра-
бота. Намъ ни недостѣватъ, за сега по-
не, много работѣ за да можѣмъ да въз-
дѣмъ какѣтъ трѣба зданіѣта на на-
родѣтъ сѣмъ черкѣвъ; при вѣтѣтъ голѣ-
мы и дълѣоко вѣкорѣлены у насъ пѣдо-
стѣтъ, прѣвѣжѣли сѣмъ еше въ
насъ, на послѣдѣне врѣме, отъ борѣтъ
ни сѣмъ Грѣцѣко духовѣнство, и мно-
го такѣвъ стѣхѣи, коѣто сѣмъ способѣны
само да разрушѣватъ, а никакѣтъ да сѣмъ-
здаѣтъ; нѣй сѣмъ научѣмъ малѣко раз-
уздаѣмъ да ходѣмъ и мѣчно ше влѣ-
земъ въ пѣтътъ, а то е необходимо, и
трѣба да стане, зашто инакъ не чер-
кѣвъ народѣтъ, но нѣто курѣнѣкъ народѣтъ
неможе въздѣмъ, зашто въздѣмъ-
тѣто ше бѣде все на пѣтътъ основѣно.

Нѣй трѣба да земѣмъ работѣтъ ка-
кѣтъ он сѣмъ, да имамъ сѣрдѣце да сѣмъ-
знѣмъ тѣхѣното недовољѣно сѣмъстояніѣ,
и тогѣтъ да ся залѣмъ да гѣмъ попра-
вимъ и устроѣмъ на добрѣ, сѣмъ пѣлно
увѣреніѣ че ше можѣмъ да го напра-
вимъ това, макаръ увѣреніѣта ни да
бѣде основѣно на закѣченіѣта че
прѣдѣрѣтіѣта е и тежѣко и мѣчно.

Нѣй никакѣтъ неможе да сѣмъ дѣпро-
стѣмъ да сѣмътамы нашѣто черковѣно у-
строѣніѣ за тоѣкозъ лекъ задѣтъ ка-
кѣтъ сѣмъ позволяѣватъ нѣкоѣ да мѣсѣлѣтъ.
При всѣчѣко че ся спѣдобѣхъмъ вече да
имамъ черковѣны главѣ и народѣтъ на-
чалѣкъ въ лицѣта на Нѣгово Блажен-
ство Антиѣа 1-го нѣй неможе еше
да сѣмътрамы тѣжѣ работѣ за сѣмъ върше-
нѣ, зашто глѣдамы и осѣщаѣмъ че въ
испѣленіѣта на този задѣтъ отъ се-
га за напѣдъ сѣмъ изисѣва и отъ насъ
изѣбѣно и отъ него особѣнно много го-
дѣтна Енѣргѣи, много силѣна волѣта, мно-
го отѣжѣностъ, голѣмъ и неуморѣтъ
трудъ, много тѣрпѣніѣ и голѣмъ усѣ-
лѣ доѣтъ оѣ отворѣтъ пѣтъщѣта ни
на правилѣното черковѣно управленіѣ и
да ся избѣрѣмъ и истѣрѣмъ всѣчѣ
онѣтъ черѣны пѣтъна коѣто сѣмъ легѣли
на духовѣнитѣ нашѣтъ животѣ.

Но ако и да осѣщаѣмъ и да разѣ-
брамы всѣчѣкъ тежѣкотѣ и мѣчѣноу на
този задѣтъ, нѣй сѣмъ да ся на-
дѣмъ, колѣкѣто за Н. Блаженѣство, че
той ше да може да отѣвори на този
сѣмъ задѣтъ.

И не само че ся надѣмъ но и вѣр-
ѣмъ че избранѣтъ нашѣтъ черковѣтъ и
народѣтъ началѣкъ, като що е най
способѣнитѣ за избѣрѣваніѣта на такѣвъ
тежѣкъ задѣтъ, който му налага звѣ-
ніѣта му и сѣмътъ му, ше ся мѣчи да
го избѣрѣмъ, но неможе да испѣнимъ
изъ вѣдѣ и това че, ако Сѣмѣдѣтъ, Сѣ-
мѣтъ и всѣчѣкъ онѣтъ коѣто сѣмъ и бѣ-
дѣтъ повѣкѣны да му помагѣтъ и да
го подѣрѣмъ въ усѣлѣята му за това,
ако бы тѣ, казѣмъ, да не отѣговѣрѣтъ
какѣтъ трѣба на положѣтелѣтъ сѣмъ еше
и нравѣственѣны дѣлѣности, тогѣтъ на Н.
Блаженѣство при всѣчѣкъ добрѣ волѣтъ
коѣто прѣдѣлагамы да има, мѣчно ше
му бѣде да оправдаѣ онѣтъ очѣкѣваніѣ
коѣто сѣмъ пробудѣны отъ придѣбѣваніѣта
на черковѣнитѣ ни правѣны и страшно е
че не ше може да ознаменуѣва Екзарху-
ваніѣта сѣмъ спѣдѣчѣно устроѣніѣта на
народѣтъ ни черкѣвъ. Явно е про-
чѣе че волѣта и способѣнитѣта на е-
дноѣо чѣловѣкъ не сѣмъ доста; тѣжѣ трѣ-
ба цѣлото управѣтелѣно тѣло на Екзар-
хѣтъ да работѣ въ свѣрѣскѣ и въ хар-
монѣтъ сѣмъ главѣтъ на Екзархѣтъ, на
коѣто разумѣва ся принадлежѣ ницѣ-
атѣватѣ и прѣдѣначѣваніѣта въ всѣчѣко.

И тѣй като надеждѣтъ ни неможе
да имѣтъ пѣлѣнѣтъ сѣмъ само въ лице-
то на Екзархѣ, то и думѣтъ ни не сѣмъ
отѣравѣны само къмъ Нѣго но и къмъ Сѣ-
мѣдѣтъ, и къмъ бѣдѣущѣтъ Екзархѣтъ
Сѣмѣтъ и къмъ всѣчѣкъ коѣто ше сѣмъ
цѣлото тѣло на черковѣното ни управленіѣ,
коѣто умоляѣмъ въ нѣмѣто на бѣдѣущѣто
на този народъ отъ който происѣждѣтъ
да не щѣдѣтъ и тѣмъ свойѣтъ трудъ въ
подѣмаганіѣта на началѣка на Черкѣвъ-
тъ ни. Нѣй нѣмъ тука да расправѣмъ
въ какѣо ся сѣмъ сѣмъ тѣхѣното подѣмѣга-
ніѣ, тѣмъ самѣ, мѣлимъ, добрѣ знаѣтъ
това, а и работѣта ше гѣмъ научѣ.

На Нѣгово Блаженѣство, като прѣвъ
Екзархѣ на Бѣлгарскѣй народъ, е пѣдѣ-
нѣлъ жребѣтъ да поѣде този много по-
страдаѣлъ народъ къмъ новѣтъ, подѣмѣленъ
и хубѣвъ животѣ. Но прѣдѣмъ всѣчѣко трѣ-
ба да ся искѣмъ онѣтъ оѣковы коѣто
сѣмъ дѣрѣжѣмъ оѣковѣтъ духѣтъ на този
народъ, и главѣното е че нашѣта ново-
въспѣставѣна Черкѣва трѣба да ся по-
върѣне въ обѣтѣта на народѣтъ мѣслѣ.
А за да ся постигѣтъ тѣмъ Н. Высоѣко-
прѣосѣщенѣство, блаженѣнѣшѣтъ нашѣтъ
свѣщенѣноначалѣкъ трѣба да ся посѣ-
титѣ исклучѣтелно въ нарежѣданіѣта на
черковѣнитѣ отношеніѣ, въ расѣмѣствѣніѣ-
то на онѣтъ сѣмъстояніѣ, коѣто намѣтра
тѣй разѣмѣтѣно. На туй отѣгорѣ колѣко
работа има, и колѣко тежѣко по и колѣко
важна работа! Всѣчѣко що е останѣло за-
немарѣно прѣвъ единъ дълѣтъ нѣтъ на
вѣковѣ, всѣчѣко що е было стѣтинѣны години
пѣзѣпѣчѣно, то неможе тѣй лесѣно да ся
попраѣмъ, неможе тѣй въ двѣдѣсѣтъ и че-
тыри часа да ся растрѣбѣмъ и да ся при-
веде въ сѣмъстояніѣ какѣо трѣба. А по-
дѣръ туй или и сѣмъ вършенѣно сѣмъ него
Н. Блаженѣство ше да има еше да ся
трудѣ и въ полѣто на народѣното просѣвѣ-
шеніѣ. Дѣлѣностѣта му не оѣмо като
Екзархѣ но и като простѣтъ родолюбѣцъ
изѣмѣва го да прѣдѣрѣмъ енѣргѣчѣскѣ и
да ся потруди какъ по скоро да ся оѣна-
ди народѣтъ сѣмъ основѣны училища, сѣмъ
духовѣны училища, сѣмъ рѣдѣны училища,
сѣмъ гимназѣи, а по патѣтакъ и сѣмъ други
еше по горѣны училища. Народѣното про-
сѣвѣшеніѣ у насъ е тѣврѣтъ назѣдѣ, за
да ся направи да напѣрѣдѣне то е голѣмъ,
и свѣтъ, и тѣврѣтъ тежѣкъ задѣтъ.

но все пакъ пий се не сумиѣвамъ че този задатъкъ ще се осъществи до колкото е възможно.

Нека не забравяме че съ старанията за народното просвѣщение ще се направи най голѣмата услуга на народа не само въ черковно-училищнитъ му интереси но и въ всяко отношение. Старанията на черковнитъ наши началници въ полето на народното просвѣщение ще въсправятъ стълбѣтъ, по които Българскитъ народъ ще може да се възнесе до степените на които се намиратъ другитъ народи.

Тѣзи сж горѣ долу и въ общи думи казаны желания и надеждитъ на Българскитъ народъ при подпоменито на на народнитъ му черпакъ. Ще се осъществитъ ли тѣзи му желания? Ще се оправдайтъ ли надеждитъ му? Туй ще го покаже бждущето; по когато си умѣе какъ да се работи, когато има енергическа воля за работане, когато въ всичко и за всичко на Екзарха му помага и Синодъ и Свѣтъ и цѣлъ народъ, тогазъ при едно Екзархуване на челоуѣтъ способенъ и ревностенъ тѣзи работи не сж никаква невъзможностъ. За туй ний приповтаряме нашитъ умоления кѣтъ вснѣхътъ удове на бждущето управлюще черквѣтъ ни тѣло: да бждѣтъ вснѣхъ тамъ дѣто сж потребни, и да работятъ което е нужно, тѣи щото да не остане ни едно отъ условіята за успѣхътъ и напредѣкътъ на народа. Но ний вече пакъ правимъ внимателенъ на това Негово Блаженство Екзарха.

Вншо Блаженство, Въ вече носите на гърди почетнитъ орденъ на Меджидиѣ отъ 1-й и 2-й класъ. Правителството Ви го даде по за награда на сторенитъ Ви услуги на Черквѣтъ, или на народа и на държавѣтъ, но за насърчване кѣтъ изпълненіето нмъ. Обаче най великата награда и най свѣтѣлитъ орденъ на *Народно Почитаніе* не ви е даденъ и не ще ви се даде освѣнъ когато го заслужите.

Блаженѣиши, Ви или ще се наградите и ще украсите гърдитъ си и съ многоцѣнитѣиши този орденъ на *Народно Почитаніе*, ако оправдаете желанията и чѣлїята на народа, или ще понесете на себе си вснѣхѣтъ тежкѣ и злѣкобностъ на отговорностѣтъ за осуетяваніето на тѣзи праведни неговѣ желания и умѣстичанїя отъ придобиваніето на черковнитъ му правдини. Истѣрїята е неумолна.

Гърцитъ и Българитъ

I.

Началото на народноститъ, основано върху разниѣтъ на изыцѣтъ е по-старо отъ вѣроисполнѣното начало.

Голѣмитъ вѣры кѣтъ Буддаизмѣтъ, Христїанизмѣтъ и Мохамеданизмѣтъ успѣхъ да съвзгупятъ въ едно тѣло многожество разни народности, и да засѣпятъ повече или по малко нахощаѣтъ ся между тѣхъ разликѣ.

И тѣи станѣ че нѣкои народи които бждѣхъ распространѣни на навопоявншитъ ся вѣры, бѣхъ успѣли да възложатъ своето влїаніе, своето господство и даже своитъ типъ надъ други народѣ, които бѣхъ прїели отъ тѣхъ повжѣтъ ся вѣрѣ.

Таквожъ явленіе тука въ Истокъ колкото за Мухамедовѣтъ вѣрѣ, прѣдставлява Турекитъ народъ, а колкото за Христовѣтъ прѣдставляваше го Гръцкитъ народъ.

Както турекитъ народъ сѣдѣ като зѣе твърдъ много отъ Арабскитъ възложилъ свойтъ типъ върху Кюрдекитъ, Гюрдѣскитъ, Лазскитъ, Арнауекитъ и Босненскитъ людѣта — тѣи сѣщо и гърцитъ бѣхъ успѣли да ударятъ типѣтъ (каланѣмѣтъ) си върху православнитъ Арнаути, Кирманли, както и върху православнитъ Арапи и Българи.

Но въ тѣзи новѣтъ епохѣ, която настѣпа отъ Френската революція (въ крайтъ на миналото столѣтіе), вѣроисполнѣното начало кѣто ся поклати въ Европѣ прѣдъ заявленїята на свободомыслиѣтъ челоуѣческитъ духъ, който про-

изтѣзе отъ непадѣишото развїтїе и усъвършенствованїе на естествентъ знанїя, — сѣгледа ся че вслѣствие на това взе да настава расподанїето на съвзкушенитъ чрѣзъ вѣрѣтъ народни маси: отъ туй расподанїе възникна по-късно тѣи названото начало на народноститъ, сир. поврщанїето на народитъ кѣтъ първобитното нмъ сѣстоїанїе.

И наистина истѣрїята на Европѣ прѣзъ теченїето на деветнаесетитъ вѣкѣ не е освѣнъ очертанїе на борбитъ отъ едни страни на тѣзи народѣ, които дираѣтъ да се освободѣтъ исподъ влїанїето и властѣтъ на други народѣ за да се укрѣпятъ самостоятелно, и отъ други страни на онѣзи които сж ставѣаѣтъ да одържатъ надъ народитъ властѣтъ които бѣхъ придобили по вѣрмето когато владѣше религиозното начало.

Истѣитъ причини, които расклатѣхъ Европѣ отъ началото на сегашнитъ вѣкѣ поклѣтѣхъ и тѣзи источнитъ страни и особено пакъ нашитъ балканскитъ полуостровѣ.

Гърцитъ посредствомъ вѣрѣтъ, кѣтъ прїехмы отъ тѣхъ, оукара още упрѣжнѣваѣхъ нѣкако на вѣрменѣ по-силно на вѣрменѣ по-слабо влїанїе върху насъ. Прѣзъ послѣднитъ вѣкѣве това влїанїе ся уголѣни до толкожъ, щото ний бѣхмы загубили почти всяка способностъ на самостоятелно дѣйствованїе, и злиниѣтъ, които ни правѣхъ Гърцитъ чрѣзъ това влїанїе взехъ да ставѣаѣтъ толкожъ пагубни за насъ щото заплашѣхъ да заразяѣтъ сѣбѣтъ и да усмъртѣаѣтъ душевно цѣлитъ народъ.

Кѣи незнае че до прѣди нѣколко десетѣти години, ний не виждахмы, не слушахмы даже и не мислехмы, освѣнъ чрѣзъ грѣцѣи очи, уши и глави? Кѣи незнае че до прѣди не десетѣти еще години тако дѣло живѣе днесъ Българскитъ народъ, вснѣхѣ Европѣ мислеше както и самитъ грѣци ги блазиеше че тамъ обитавѣаѣтъ Елини.

Но ето че развѣлуванїето за началото на народноститъ въ Европѣ събуди заспалитъ духъ и на нашитъ народъ и разжѣра ся неговѣтъ двигателна сила — отъ туй свѣтло начало на народноститъ, воденъ и Българскитъ народъ дигна ся противъ угнѣтателитъ на народнитъ въ него духъ и потегли кѣтъ новото свое бждущее.

Суетни бѣхъ и напрасно отидохъ вснѣхѣтъ наши призованїя, утѣшанїя и прѣдставленїя, които отпращахмы толкожъ лѣжи кѣтъ нашитъ духовни деспотѣ — Гръцитъ, прѣзъ теченїето на тѣзи наши народни борбѣ, за да ги докарѣмы на по-свѣтлѣ съображенїя, за да нмъ докажеѣтъ че тѣмъ неостава друго освѣнъ да припознаѣтъ и по думѣ и по срдце нашето право на животъ и на свободно развїтїе, и че най-добро то за тѣхъ е да ся сѣгласѣтъ и да ся сдѣбѣаѣтъ на пѣлно съ насъ.

Ний-послѣ съ безстыдното си упорствуванїе да отричатъ всяко право на самостоятеленъ народенъ животъ за Българитъ, тѣ кѣто принудихъ нашитъ народъ да постави самъ наирѣдъ, и да прѣжжѣе всяко снѣшенїе съ тѣхъ — наежили сж ся днесъ по-вече отъ всякой другъ патъ противъ насъ и въ черквитъ си, въ вѣстникѣтъ си и навѣредъ бжваѣтъ противъ насъ проклетїя и неувѣи, наричатъ ны противници на православіето, схисмагичи, бунтовници, насмѣшници, варвари и вснѣхѣ което може да нмъ нанесе побѣдѣитѣиши до крайностъ нечисто буйство.

Тука прочее на крѣстопѣѣтъ когато ся раскрѣстѣаѣтъ рѣшително съ грѣцитъ, когато и нмъ става по възможностъ да оцѣнимъ характерѣтъ на своето движенїе, нека ся поспремъ и нека върлимъ единъ оцѣнителенъ погледъ върху духѣтъ на Гръчешинѣтъ въ сравненїе съ духѣтъ на Българинѣтъ, нека видимъ до колко сж праведни словословїята, които си възпѣваѣтъ нашитъ сѣбѣи и до колко сж точни тѣхнитъ за насъ прѣзрѣтелни и завистливи осъжданїя.

Челоуѣкъ ся ражда отъ естеството, както коренѣтъ на дръвото възниква изъ земѣтъ; отъ челоуѣка произхожда челоуѣчекитъ, родъ кѣто отъ коренѣтъ произхожда стѣблото; изъ това стѣбло сж ся развили множество народѣ, които сж кѣто клонѣто на дръвото.

Клонѣто отъ вѣрме на вѣрме ся развѣиваѣтъ и раззеленѣваѣтъ, или засѣхѣаѣтъ и побѣкѣаѣтъ; — това сж кѣто развїтїе перїоди на въздиганїе и опаданїе прѣзъ които минава всякой народъ.

Най-сетѣи кѣто става, че онѣзи клонѣ на които ся довърши животната сила изсѣхѣаѣтъ и най послѣ ся изгубѣаѣтъ сѣбѣтъ, тѣи не е въ истѣрїята на народитъ, — сѣгледа ся че нѣкои народи, които, кѣто сж минали прѣзъ вснѣхѣтъ свѣтлѣ и тѣмни перїоди на свойтъ животъ, достигнали сж да изпурѣаѣтъ жизненитъ си силѣ и полѣка-лѣка да ся изгубѣаѣтъ отъ лицеи на земѣтъ.

И истинна е, защо да го не кажеѣтъ, че сѣдѣбата на вснѣхѣтъ народѣ е истаѣа, че и самото стѣбло на челоуѣческитъ родъ ще загине и ще ся изгуби отъ лицето на земѣтъ, когато ся минаѣ онѣзи стихїи, които поддържатъ тѣтъ му....

Но нека дойдемъ на прѣдмѣ.

Гръцкитъ народъ бѣше единъ първитъ клонѣ на челоуѣческото стѣбло. Тѣи ся разви и зацѣвѣаѣтъ около десетѣто столѣтіе прѣди Христа. Стихїитъ, които го съставѣаѣхъ бѣхъ доста крѣпки и богати, но въ малка сѣразмѣрностъ. И земѣта на кѣто живѣеше, кѣто бѣше сгодна за пѣлно развїтїе на този народъ, тѣи порасна и ся възвеличи между околнитъ си народѣ, върху които прострѣаѣтъ душевното си влїанїе, — показа плодѣтъ си въ разни знаменитѣ и до та изѣцѣи събитїя и произведенїя, додѣто най-сетѣи взе да упади вътрѣшно и отъ вѣнъ, тѣи що кѣтъ крайтъ на четвѣртѣто столѣтіе прѣди Хр. падна самъ подъ развїтѣаѣтъ вече силѣ на сѣбѣднитъ си народѣ, които ги и прѣтисна.

Но ако животѣтъ на грѣцкитъ народъ ся изпурѣаѣтъ въ собствениа Гръцїѣ, тѣи не бѣше ся еще изпурѣаѣтъ въ нейнитъ колонїи (край-брѣжни населенїя). Тѣзи колонїи, распрѣснѣти по брѣговѣтъ на Балканскитъ и на Мало-Азїатскитъ полуостровѣ, сѣдѣаѣхъ да упрѣжнѣваѣтъ своето влїанїе върху тамошнитъ инородни населенїя посредъ тѣмъ своето по-развито образование и особено посредствомъ своѣтъ високо възшедшѣ литературѣ, надъ кѣто едипствено можѣ да ся възвиси сега едѣаѣтъ новото днешно образование на Европекитъ народѣ.

Евангелїето дойде да влѣе ново въздушевенїе въ тѣзи остатѣи на упадѣлїитъ грѣцкитъ народъ, и да отвори ново поприще на неговѣтъ дѣятелностъ.

Тѣи и станѣ че, когато Римското царство ся раздѣли на Западно и Источно, населенїето въ Цариградъ, кѣто бѣше повечето погрѣчено и особено чрѣзъ распространѣнето на христїанството, тѣа Римска държава оцѣти влїанїето на това населенїе, и биде принудена да ся облѣгне главно върху прѣсѣжитѣтъ по двата полуострова грѣцѣи колонїи, и погрѣчени чрѣзъ грѣцкото ученїе иновѣзичници. Венчкитъ стихїи на тѣзи Источни Римскѣ държавѣ, въ населенїята ѣ, въ войскаѣ ѣ, правителствѣи ѣ бѣхъ въ най голѣмѣтъ си частъ инородни Гръчешинаѣ ги бѣше само покрѣлѣ, възложила бѣше върху тѣхъ типѣтъ и изыкѣтъ си, възведенъ въ употребенїе по държавнитъ писалища и въ черквитъ, и съ това успѣла бѣ да изпрати тѣзи държавѣ отъ Источнѣ и Римскѣ на Гръко-византїеска.

Разумѣа ся че и вторитъ този сѣтѣ-сѣпъ видѣ на грѣцкитъ животъ нмъ свойтъ разни перїоди на цѣтенїе и упаданїе, додѣто ний послѣ ся раскѣпа сѣсѣитъ въ днитъ на послѣднитъ византїески царѣ, и падна конечно подъ сабѣжѣ на завоеватели Султана Мохамеда II. Тогазъ вече грѣцкитъ животъ угасна и въ колонїитъ погнѣтъ.

Една искра само на животъ у Гръцитъ остана още въ тѣзи дружинаѣ на фенерскѣтъ Патриархїѣ, кѣто, както и други подобни тѣсно сбитѣ дружинѣ въ Европѣ, нмъ силѣа да задържи въ себѣ си еще нѣщо отъ свѣтъжъ дѣятелнѣ силѣ и да уварди вѣхтѣи си сѣрднѣ-вѣковы и нечелоуѣчески прѣданїя джѣ подирѣ епохѣтъ, на кѣто ся онаяхъ тѣ. И съ тѣзи своѣтъ останѣлѣ силѣ тѣи изродѣи и безсѣвѣстна дружина, можѣ, кѣто имаше обстоятелствѣта прѣзгодни за това, да распространи влїанїето на грѣчешинѣтъ и по онѣзи българскѣ на-

селенїя, които по причинѣ на политическаѣ българскѣ независимостъ бѣхъ ослѣпѣли увардени до тогазъ отъ властѣтъ на фенерскитъ калугерѣ.

Сега да ся повърнемъ малко назадъ за да ся обяснимъ по-добѣ тѣзи обстоятелствѣ.

Ний казахмы че старото Елинско поклѣнїе въ упаданїето си чезнеше и ся губеше, трѣба обаче да забѣлѣжимъ че празникитъ които то оставѣше въ нечезванїето си запълневахъ ся отъ Словенскѣ и Албанскѣ населенїя, които слазиѣхъ отъ Сѣверъ и распространѣвахъ ся по вснѣхѣ Гръцїѣ, и сливахъ ся тамо съ останѣлѣтъ еще остатѣи на вѣхтѣи грѣцкитъ коренъ.

Въ това и разни Италианскѣ дѣлѣи колонїи, които прѣзъ тѣлѣ сѣрднѣитъ вѣкове и въ по-позднѣ дойдѣхъ да въврѣаѣтъ вѣрѣтѣи стихїи въ общѣтъ дѣлѣитъ сѣбѣ на населенїето въ дѣлѣ, съставѣаѣхъ най-сетѣи языкѣтъ на повѣтъ грѣцѣи, кѣто е сѣбѣ отъ грѣцѣи, словенскѣ, албанскѣ, талианскѣ и турекѣ думѣ. съставѣаѣхъ еще и тѣхнитъ характерѣ, кѣто обпѣрѣаѣхъ въ себе си прѣзи-вѣрїето и падуствѣаѣхъ на Елинитъ, хитросѣтъ и подлѣстѣаѣхъ на Византїитъ, рабїишество и крѣвнѣното отнѣшенїе на Италианцѣтъ, дивѣстѣаѣхъ и свирѣпѣстѣаѣхъ на Албанцѣтъ, кѣто и прѣпирѣчѣвѣстѣаѣхъ на Словенѣтъ. Кѣто прихѣжѣаѣхъ на вснѣхѣ това единъ фанатизмъ, сѣлѣ до крайностъ — прозѣбѣнїе на калугерскѣто прѣобладанїе, щѣ можѣмъ да ся съставимъ пѣлно и точно понїѣіе за характерѣтъ на нашитъ сѣсѣдѣи.

Такѣи бѣше положенїето на повѣитъ паречѣнъ Гръцкитъ народъ въ началото на деветнаесетитъ вѣкѣ, прѣди да настѣне грѣцката революція.

Естествено е, че челоуѣкъ обикновено тогази чувствѣаѣтъ на пѣлно удивленїето си кѣтъ едно велико дѣло, когато самъ възлѣзе до высочинѣаѣхъ на кѣто ся намира то.

И Европѣ тогазъ оцѣти вснѣхѣто си удивленїе кѣтъ высочинѣаѣхъ, до кѣто бѣхъ стигнали умѣстнѣитъ прои-веденїя и другитъ държавни дѣла на вѣхтѣ Елладѣ, когато сама прѣбѣрѣаѣхъ да надмине тѣзи высочинѣ. Това бѣше въ началото на днешнитъ вѣкѣ.

Тогази Европейската публика, плѣнепа отъ четенїето на истѣрїѣтъ на вѣхтѣ Елладѣ, и въздушевена отъ възвѣанїята на своитѣ поѣты, обраѣаше любопытнѣ погледѣи си кѣтъ Истокъ, и искаше да види: какѣи ли сѣе потѣмнитъ на онѣи славенъ народъ.

И нейнитъ поѣти извѣстѣаѣхъ ѣа за това — поѣтически.

На това отгорѣ пѣкон знаменити Гръци, прѣсѣнати по Европѣ и припомогвани отъ благоволенїето на тогавѣшнѣто русско правителство, споразѣуѣаѣхъ ся съ фенерскѣтъ патриархїѣ, кѣто имаше още силѣа да мисли за едно бждущее, и поставѣаѣхъ да запалѣтъ религиознитъ фанатизмъ на населенїето въ Елладѣ противъ Мохамедовѣтъ послѣдователи въ полѣа на своитѣ славолюбиви цѣли.

Бунтѣтъ въ Гръцїѣ избухна.

По-ново вѣрме грѣцката патриархїѣ владѣеше чрѣзъ влїанїето си гадѣ вснѣхѣтъ христїанскѣ народѣ въ Турско, прочее естествено станѣ дѣто за цѣлъ на този бунтъ посочи ся възстановенїето на византїескаѣ имперїѣ, кѣто грѣцитъ нарекохъ *велика идеѣ*.

Колкото и да бѣше слабо и разстроено военното устройство на тогавѣшнѣто султанско правителство, то на много пѣтя постига да угаси този бунтъ, и потѣкало го бы ако да не бѣхъ поношѣитъ въ людѣи и пары, които праѣаше отворѣдъ европейската публика. При вснѣхѣ това ний послѣ бунтѣтъ пакъ бѣше на затрѣванїе, ако да не бѣхъ прѣбѣрѣали Русїѣ, Англіѣ и Францїѣ да унишѣаѣтъ турекѣтъ флогѣ прѣзъ Но-варинѣ, и тѣи да принудѣаѣтъ Султана Махиуда да припознае независимѣстѣаѣхъ на Гръцїѣ.

Гръцїѣ станѣ независима. Вснѣхѣ любопытѣваѣхъ да видѣаѣтъ какѣи ще бждѣтъ плодѣвѣтъ на това, и да ли тѣи нови Гръци ще сж наистина достойни потомци на вѣхтѣ Елини.

Чо тѣлѣ вышю бжгоудовѣ прѣвѣрѣка е вышнѣи
отъ свѣтлѣ о нѣи дѣю брѣдѣнѣ (т. о. дѣю бж
рѣждѣющѣ нѣи по прѣмѣи нѣи прѣстоѣнѣи) отъ
дѣю бж рѣдѣнѣи лицѣи, азъ него нѣиго на Хыгѣрѣ
Петра свѣтлѣи баба Грѣбуша не може да нѣа сумѣ
вѣрѣнѣи! И чѣстѣнѣи, колѣкѣи азъ тѣхѣи не може да не
е грѣшо, ѣхѣи отъ тѣлѣ дѣю брѣдѣнѣи лицѣи нѣи
годѣи годѣи чѣмѣи отъ Екзархѣсѣи прѣвѣрѣка, азъ

